

Opening

In 1970 ging een tv-programma van start dat miljoenen mensen anders naar het geloof deed kijken:

Hour of Power. Dit is de dag die de Here heeft gemaakt. Laten we ons verheugen. Nog altijd laat Hour of Power een nieuw geluid voor een nieuwe generatie horen. Als je op God vertrouwt, kan niks je tegenhouden. Want wat uw omstandigheden en problemen ook zijn dit moment kan uw uur van kracht zijn.

Samenzang - Joyful, Joyful

Vreugde, vreugde, louter vreugde is bij U van eeuwigheid.

Schepper, die 't heelal verheugt en bron van eeuw'ge vreugde zijt.

Gij, die woont in licht en luister drijf de schaduwen uiteen hij, die zoekend

Dooit in 't duister vindt het licht bij U alleen. Amen! Amen! Amen!

Welkomstwoord

Door Bobby Schuller en Hannah Schuller

Dit is de dag die de Here gemaakt heeft. Wij verheugen ons daarover. Goedemorgen. En welkom, kerkfamilie en gasten. Vandaag heb je misschien dromen of doelen. Als jullie die hebben, moedig ik jullie aan, in actie te komen. In de woorden van Zig Ziglar: Je hoeft niet groot te zijn om te beginnen maar je moet wel beginnen om groot te worden. Wij houden van jullie. Fijn dat jullie er vandaag zijn. Wij beginnen vanochtend met een gebed waarin wij de Heer danken.

Gebed

Vader, dank U dat U van ons houdt en dat U ons hier bijeen brengt. Wij komen vanuit zoveel verschillende achtergronden, meningen en plaatsen. Dank U, Heer, dat U ons allen hier wilt hebben.

Dat wij bijeenkomen in uw naam. En dat U beloofd hebt dat, wanneer wij in uw Koninkrijk wandelen, wij zullen blijven groeien en grote dingen doen in uw naam. Heer, wij houden zoveel van U en wij bidden in Jezus' naam. Amen.

Koor - "Love Divine, All Loves Excelling"

God almachtig boven mate die zo nederig verscheen

Keer naar ons terug en laat ons nooit meer, nooit meer hier alleen

Laat ons in de kerk U prijzen met uw heiligen omhoog

Tot in 's hemels paradijzen wij U zien van oog tot oog

Wat Gij eenmaal bent begonnen, o voltooi het, maak ons rein

Tot de wereld is gewonnen en in U hersteld zal zijn

Tot wij eeuwig bij U wonen schrijdende van licht tot licht

Leggend onze gouden kronen zingend voor uw aangezicht

Schriftlezing - Jozua 24:13-15

door Hannah Schuller

Gaat u zitten. De woorden van Jozua, in Jozua 24:13. Zo heb Ik u een land gegeven waarvoor u zich niet ingespannen hebt en steden die u niet gebouwd hebt en u woont erin. U eet van wijngaarden en olijfbomen die u niet geplant hebt. Nu dan, vrees de Here, dien Hem in oprechtheid en trouw. Maar als het in uw ogen kwalijk is de Here te dienen kies voor u heden wie u zult dienen: Maar wat mij en mijn huis betreft, wij zullen de Here dienen. Kerkfamilie, mogen wij mensen van actie en getrouwheid zijn.

Amen.

Solo - Rory Deming - "10.000 Reasons (Bless the Lord)"

Loof de Heer, o mijn ziel

O mijn ziel, prijs nu zijn heilige naam

Met meer passie dan ooit, o mijn ziel

Verheerlijk zijn heilige naam

De zon komt op maakt de morgen wakker
Mijn dag begint met een lied voor U
Heer, wat er ook gebeurt en wat mij mag overkomen
Laat mij nog zingen als de avond valt

Loof de Heer, o mijn ziel
O mijn ziel, prijs nu zijn heilige naam
Met meer passie dan ooit, o mijn ziel
Verheerlijk zijn heilige naam

Heer, vol geduld toont U ons uw liefde
Uw naam is groot en uw hart is zacht
Van al uw goedheid wil ik blijven zingen
Tienduizend redenen tot dankbaarheid

Loof de Heer, o mijn ziel
O mijn ziel, prijs nu zijn heilige naam
Met meer passie dan ooit, o mijn ziel
Verheerlijk ik uw heilige naam

En op die dag, als mijn kracht vermindert
Mijn adem stukt en mijn einde komt
Zal toch mijn ziel uw loflied blijven zingen
Tienduizend jaar en tot in eeuwigheid

Loof de Heer, o mijn ziel
O mijn ziel, prijs nu zijn heilige naam
Met meer passie dan ooit, o mijn ziel

Verheerlijk ik uw heilige naam

Verheerlijk ik uw heilige naam

Verheerlijk ik uw heilige naam

Pastoraal gebed - Het Onze Vader- Tim McCalmont

Laat ons samen bidden. Bidt u met mij mee. Heer, wij vragen U dat U in uw genade komt en ons helpt, elkaar lief te hebben. Help ons, U te vertrouwen en van onszelf te houden zoals U van ons houdt. Heer, wij vragen u, voorganger Bobby te zegenen met uw boodschap die hij ons brengt. Mogen wij ontvankelijk zijn en mogen onze harten geopend zijn en mogen onze handen en voeten klaar zijn om uw gesproken woord te gehoorzamen. Heer, wij bidden het gebed dat U uw Zoon geleerd hebt en dat Hij ons geleerd heeft, te bidden:

Onze Vader die in de hemelen zijt uw naam worde geheiligd, uw Koninkrijk kome,

Uw wil geschiede gelijk in de hemel alzo ook op de aarde

Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons onze schulden

Gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren

En leid ons niet in verzoeking maar verlos ons van de boze

Want van U is het Koninkrijk en de kracht

En de heerlijkheid tot in eeuwigheid, amen

Koor - "the Glory of His Grace"

Je hebt het horen zeggen oog om oog, tand om tand en leven om leven

Je hebt het horen zeggen heb je naaste lief maar niet je vijand

Maar ik zeg jullie, heb je vijanden lief, doe goed aan hen die u haten

Zodat u kinderen zult zijn van uw hemelse Vader

Want Hij laat de zon opgaan over slechte en goede mensen

En laat het regenen over alle schepselen

Land en zee, de weide en het woud zodat het glorieuze licht van zijn liefde
De kilste harten van boven verwarmt, een onverwachte glimlach,
Een onverdiend geschenk, een zondig leven dat is uitgewist
Dat is de glorie van zijn genade, dat is de glorie van zijn genade

Er is niets wat je kunt doen om hem meer van je te laten houden
En er is niets waardoor Hij minder van jou zal houden
Open slechts je hart voor zijn onveranderlijke liefde
En dan doet zijn genade de rest. Hij doet de rest.

Want Hij laat de zon opgaan over slechte en goede mensen
En laat het regenen over alle schepselen
Land en zee, de weide en het woud zodat het glorieuze licht van zijn liefde
De kilste harten van boven verwarmt, een onverwachte glimlach
Een onverdiend geschenk, een zondig leven dat is uitgewist
Dat is de glorie van zijn genade, dat is de glorie
Van zijn onvoorstelbare genade, zo oneindig groot
Dat ik, die 't niet verdien, het leven vond
Want ik was dood en blind maar nu kan 'k zien
De glorie van zijn genade

Solo - Rory Deming - "Living Hope"

Hoe diep de afgrond tussen ons in
Hoe hoog de berg die ik niet kon beklimmen
In wanhoop wendde ik me tot de hemel
En noemde in de duisternis uw naam en door het donker
Straalde uw liefdevolle vriendelijkheid

En nam de schaduwen van mijn ziel
Het is volbracht, zo staat geschreven
Jezus is mijn levende hoop

Wie kan zich zulk een genade voorstellen?
Welk hart kan de diepte van uw genade peilen?
De God der eeuwen kwam van zijn troon
Om mijn zonde en schaamte te dragen

Het kruis bevestigt, ik ben vergeven
De Koning der koningen noemt mij zijn kind
Geweldige Verlosser, voor eeuwig de uwe
Jezus Christus, mijn levende hoop
Halleluja, prijs Hem die mij heeft bevrijd
Halleluja, de dood heeft zijn greep verloren
U heeft alle ketenen verbroken
Er is redding in uw naam
Jezus Christus, mijn levende hoop

Proclamatie met Bobby Schuller

Hou je handen zo in een gebaar van ontvangen. En zeg met mij: Ik ben niet wat ik doe of wat ik heb.

Ik ben niet wat mensen over mij zeggen. Ik ben Gods geliefde kind. Dat is wie ik ben. Dat kan niemand mij afnemen. Ik hoef me geen zorgen te maken of te haasten. Ik mag vertrouwen op mijn vriend Jezus en zijn liefde delen met de wereld. Dank jullie wel. Ga zitten.

Preek - "Vergeving schenken en ontvangen"

door Bobby Schuller

In onze preken-serie gaat het vandaag over genade en vergeving. Als ik over vergeving ga preken,

begin ik bij het evangelie. Het evangelie van Jezus Christus is een evangelie van liefde en mededogen. Een God die waakt over zijn volk. De enige God in welke religie dan ook, die zijn volk als zijn kinderen behandelt. Zijn geliefde kinderen die Hij wil redden en leiden en een eeuwig leven wil geven. En wij vertrouwen op het leven van Jezus Christus die zijn leven aan het kruis gaf zodat wij de rechtvaardigen van God worden genoemd. Zodat wij vol vertrouwen in Jezus Christus kunnen zeggen dat mijn zonden vergeven zijn. Dat God mij niet langer ziet als een zondaar of een slecht mens maar als een geliefd kind van God. Dat mijn thuis in de hemel is dankzij Gods grote genade voor ons, die geloven. Voor iedereen die gelooft. Telkens als wij het hebben over het vergeven van onze naaste moeten wij onthouden dat wij ook vergeven zijn. Misschien heb je ooit iets gedaan waarvoor je je nu schaamt. Iets slechts dat je een familielid of een vriend hebt aangedaan. De manier waarop je iemand hebt behandeld die nu is overleden en tegen wie je je excuses niet meer kunt maken, waardoor je je schuldig voelt. Besef dat dat alles je vergeven is. Ik wil dat jullie voelen dat wij allen zondaars zijn en fouten maken maar dat God op ons ziet met liefde. Die proclamatie die wij iedere zondag uitspreken: Ik ben niet wat ik doe of heb. Ik ben niet wat mensen over mij zeggen. Dat is de vrucht van het evangelie, van Gods overvloedige liefde voor jou. Hij is niet boos op je. Hij wil niet dat je je schaamt. Hij wil dat je iemand bent die altijd genadig leeft. Een God die zegt: Als je valt, zal Ik je altijd weer optillen. Ik laat je zien wat het goede is om te doen en hoe je je naaste moet liefhebben en hoe je Mij moet liefhebben met je hele hart en je hele ziel.

En als je zo iemand bent, zul je je nooit haasten of je zorgen maken. Dan zul je een barmhartig mens zijn, vergevingsgezind. En je moet kunnen vergeven, want veel mensen in je leven zullen je kwetsen.

Heel veel mensen kwetsen je en beschadigen je. Maar als je mensen blijft vergeven, ervaar je vrijheid in je leven. Dan ben je niet iemand die wrok koestert en mensen dingen betaald wil zetten iemand die roddelt en passief agressief is. Dan zeg je: Ja, dat was pijnlijk. Ja, dat deed zeer. Ja, dat heeft mij gekwetst. Maar vandaag besluit ik te vergeven. Zo iemand ben je dan. Het leven is beter wanneer wij het eenvoudige ritme van de genade volgen. Het leven is beter als wij geen wrok koesteren en ons niet kwaad voelen. Wanneer wij niet 's nachts liggen te woelen en liggen te piekeren hoe iemand ons ooit

benadeeld heeft. Zo iemand ben je niet. Vaak, als wij overwegen, iemand te vergeven die ons gekwetst heeft voelen wij ons zwak. Alsof wij ons als voetveeg laten gebruiken. Als ik diegenen vergeef, laat ik over mij lopen. Maar dan vergeten wij dat vergeven altijd vanuit kracht gebeurt. Niemand kan jou dat laten doen. Niemand kan jou dwingen, iemand te vergeven. Vergeving is een geschenk dat alleen jij kunt geven, waarbij je kracht toont. Rancune komt altijd voort uit broosheid en zwakte van het hart. Maar zo ben jij niet. Vergeven betekent niet dat je over je laat lopen. Allerminst. Vergeven betekent niet per se dat je je met iemand gaat verzoenen. Daar kom ik straks op terug. Vergeven is dit: Vergeven is afzien van het recht of de wil om iemand terug te pakken. Vergeven is afzien van het recht of de wil om iemand terug te pakken. Als je aan iemand denkt die je gekwetst heeft en over wie je je nog steeds opwindt maar je besluit dat je het diegene niet meer betaald wilt zetten en je besluit om het achter je te laten dan ben je iets meer gegroeid als vergevingsgezind mens. Ik ga het hebben over twee gelijkenissen in de Bijbel over genade en vergeving. De eerste gaat over de vraag die Petrus aan Jezus stelt: Hoe vaak moet ik iemand vergeven? In de Bijbel staat het verhaal van Kaïn die zijn broer doodt. God vervloekt Kaïn en wil hem naar de streek ten oosten van Eden verbannen. En Kaïn zegt dat hij daar niet heen kan omdat ze hem er zullen doden. En dan zegt God, ik weet niet wat dat betekent maar Hij zegt tegen iedereen ter wereld: Al wie Kaïn doodt, zal zevenmaal gewroken worden. Ik zal hen zevenmaal aandoen

wat zij Kaïn aandoen. Een paar generaties later is er een nazaat van hem, Lamech. Wij weten weinig van Lamech. Alleen dat hij een door en door kwaai vent is. Hij staat symbool voor hoe de wereld vervalt tot geweld, wraak en oorlog en bloedvergieten. En die Lamech zingt zijn beroemde lied van het zwaard. Dat gaat zo: Hij heeft het tegen zijn vrouwen en zijn gezinsleden. Ada en Zilla, luister

naar mij. Vrouwen

van Lamech, hoor mijn woorden aan. Ik doodde een man die mij verwonde en een jongen om zijn striem.

Want Kaïn wordt zeventvoudig gewroken maar Lamech zeventigmaal zevenmaal. Hoor je wat Lamech zegt? Een vent heeft mij verwond, dus ik heb hem gedood. Iemand deed mij pijn, dus ik heb hem vermoord. Lamech zegt: Als je mij maar een klein beetje te na komt zal ik het je met zoveel wraak en geweld betaald zetten dat het je zal berouwen. Je hoort bijna de verbittering en haat in Lamechs lied van het zwaard. In Jezus' tijd is het een gewone uitdrukking. Wie mij benadeelt, zal ik het zeventigmaal

zevenmaal betaald zetten. Alsof je zegt: als je mij met een vinger aanraakt, ga je ervan lusten. Zulke mensen kennen wij allemaal. Mensen die jou zeventigmaal zevenmaal terugpakken. In Jezus' tijd gold dat je iemand driemaal moest vergeven. Dat klinkt redelijk. Bij ons zie je dat ook terug bij baseball. Bij drie strikes lig je eruit. Petrus vraagt na een preek over vergeven aan Jezus: Rabbi, hoe vaak moet ik

mijn naaste vergeven? Hij is de grote jongen in de groep, hij moet altijd beter presteren dan de rest. Hij is de oudste van de 12 en hij zegt: Moet ik ze zevenmaal vergeven? Zij doen driemaal. Ik kan wel zevenmaal doen. En Jezus kijkt hem aan en zegt: Niet zevenmaal maar zeventigmaal zevenmaal. En iedereen staat er met open mond bij. Wat een briljante les. Hoor je wat Jezus zegt? Hij zegt niet hoe vaak je iemand moet vergeven. Dat is duidelijk: onbeperkt vaak. Maar het gaat om de mate waarin je vergeeft. Zoals je wraak vele malen groter is dan het kwaad dat je is aangedaan is ook je vergeving vele malen groter dan datgene wat je is aangedaan. Ik vind dat heel mooi. En dat licht Jezus dan toe als volgt, in de vorm van een gelijkenis: Een knecht was zijn meester ooit tienduizend talenten schuldig.

Jezus gebruikt het woord tienduizend omdat dat toen het grootste getal was. Hij zegt niet letterlijk tienduizend, Hij zegt talloos. Talloos staat voor het grootste getal in die tijd, tienduizend. Hij heeft het

over tienduizend talenten goud. Eén talent goud is een astronomisch bedrag waard. Eén talent is het gewicht van een persoon. Dus het betekent zoveel als het gewicht van tienduizend mensen in goud.

De koning wil zijn uitstaande schulden innen. Hij roept zijn knecht bij zich en zegt: Je bent mij tienduizend talenten goud schuldig. Dat kun je nooit terugbetalen. Ik ga je als slaaf verkopen. De man valt op zijn knieën en smeekt de koning om meer tijd. Belachelijk, natuurlijk. Ik zal u die 900 miljard dollar terugbetalen, maar ik heb wat meer tijd nodig. En dan staat er dat die meester ook wel wist dat dat geld er nooit zou komen en hij scheldt die schuld kwijt. Dat willen wij allemaal wel. Zomaar kwijtgescholden.

In de VS zou je dan inkomstenbelasting moeten afdragen, maar dit was Israël. Dus hij is in de wolken.

Hij is door het dolle heen, en dan komt hij een maatje van hem tegen. En die is hem 100 denari schuldig.

Dat is best veel geld. Omgerekend ongeveer 2000 dollar. Je ziet het voor je. Hij is van een enorme schuld af, maar hij heeft nog steeds niks. En dan zegt hij: Het is mede jouw schuld. Ik krijg nog 2000 dollar van je. En dan grijpt hij die man bij zijn keel en zegt: Betaal mij terug. En wat zegt die man? Precies hetzelfde als die ander tegen de koning had gezegd. Heb geduld. Geef mij meer tijd. Ik zal je terugbetalen. Precies de woorden die die vent tegen de koning had gebruikt. En wat doet hij

vervolgens?

Hij zet die schuldenaar gevangen en zegt: Je komt er niet uit eer je mij hebt terugbetaald. De koning hoort ervan want zijn dienaren, die hebben gezien hoe die man zo'n schuld is kwijtgescholden vertellen de koning wat er gebeurd is. De meester, de koning, laat zijn knecht opnieuw ontbieden en zegt: Heb jij dit echt gedaan? Verdorven dienaar die je bent. Ik schold je zo'n kapitaal kwijt en jij kon je naaste geen 100 denari kwijtschelden? Ik laat je opsluiten tot je mij tot de laatste cent hebt terugbetaald. Dat is dus levenslang. Hij komt nooit meer vrij. Dit gaat hij nooit terugbetalen. Dat is wat Jezus ons wil laten inzien.

Hij wil niet zeggen dat 100 denari een kleinigheid is. Hij zegt niet dat als anderen ons kwetsen of verwonden of beschadigen dat dat allemaal niks voorstelt. Hij zegt: Dat is 2000 dollar. Dat is een hoop geld. Dat komt aan. Maar weet je, mij is zelf zoveel vergeven. Wat ik ook gedaan heb, God houdt mij in zijn armen en heeft mij gezegend. Alsof je zegt, mijn leven is te zeer gezegend om wrok te koesteren.

Als wij erbij stilstaan hoe gezegend wij zijn, zijn wij dankbaar. Elke stap die wij zetten in het leven, is een stap vol dankbaarheid. Het maakt het makkelijker om te zeggen, ik kan wie mij gekwetst heeft, vergeven. Niet dat het een kleinigheid was, maar ik kan vergeven. Er is vergeving in mijn hart. Als je vergeving kunt schenken, moet je ook het soort mens zijn dat voor anderen in de bres springt. Als iemand een ander bij de keel grijpt, moeten wij zijn als die dienaren die tegen de koning zeiden: Kijk eens wat mijn vriend overkomt. Jij kunt ook zo iemand zijn. Een prachtig verhaal waarin Jezus de kansen keert, staat in Johannes 8. Jezus predikt in de tempel als een paar mannen een vrouw binnenbrengen.

En ze zeggen: Deze vrouw is betrapt tijdens het plegen van overspel. Volgens de Thora moet zij gestenigd worden. Overigens staat er in de Bijbel niet één geval van iemand die bij overspel betrapt is

en gestenigd wordt. Maar zo luidt de Levitische wet. Daarin staat dat de man en de vrouw zullen worden gestenigd. Niet alleen de vrouw. Ze stellen Jezus die vraag en dan komt het beste stuk van het verhaal.

Jezus begint iets op de grond te schrijven. Kun je je voorstellen hoe bang die vrouw was om gestenigd te worden? Daar staat die vrouw, misschien wel ontkleed. Zij zal zich beschaamd hebben gevoeld in de tempel. Er zitten talloze lagen van onrecht en onredelijkheid in dit verhaal. Daar staan al die kwaaië mannen, die popelen om die vrouw te doden. Maar dan zou je denken dat Jezus, die zo vervuld is van wijsheid en leven, vuur met vuur zou bestrijden, misschien zelf een steen zou oprapen. Maar dat doet Hij niet. Hij schrijft iets op de grond. En wat schrijft Hij? Niemand die het weet. Had Johannes dat maar verteld. Maar het is alsof dat erbij hoort. Je vraagt je af wat Jezus op de grond kan hebben geschreven wat iedereen moet hebben overtuigd. Misschien regels over genade, over Gods liefde voor mensen.

Misschien schreef hij zonden op van de mannen die die vrouw hadden gebracht. Dingen die zij begaan hadden. Wij weten het niet. Maar terwijl Hij schrijft, blijven ze Hem bestoken met vragen. Geef ons antwoord, rabbi. Wat moeten wij met die vrouw doen? Maar terwijl Hij verder schrijft, komen de gemoederen langzaam tot rust. Als Hij klaar is, richt Hij zich op en kijkt ze aan en zegt: Wie zonder zonden is, werpe de eerste steen. Wees dan de eerste om met gooien te beginnen en diegene te doden.

In de Bijbel staat dat ze een voor een opstapten, te beginnen met de oudste. Waarom eerst de oudste? Hoe ouder je bent, hoe meer zondaar je bent. Het leven gaat verder. Je maakt fouten en je

beseft... Jonge, kersverse gelovigen zijn enerzijds zo gepassioneerd en levenslustig maar anderzijds zijn ze soms star en nietsontziend en gemeen. Oudere mensen begrijpen dat vaak wel. Die weten dat ze er soms een potje van maken en toch vergeven worden. Mensen die ik liefheb, zijn groter en hebben mij vergeven. Een voor een vertrekken ze. En Jezus kijkt haar aan en zegt: Heeft niemand je veroordeeld?

Niemand, Heer, zegt ze. En Hij zegt: Ook Ik heb je niet veroordeeld. Ga heen en zondig niet meer. Wat een prachtig verhaal is dat. Als wij als Jezus willen leven, moeten ook wij af en toe in de bres springen.

Jij bent het vredige licht van de wereld voor mensen. Jij kunt in de bres springen. Soms moedig, om de zwakkere te beschermen. Stop ermee, zeg je dan. Vergeef. Laat het achter je. Ik denk dat een belangrijk onderdeel van het christen zijn is, moed te tonen. Niet om te strijden, maar om de gemoederen te kalmeren. Om vrede te brengen waar mensen het aan de stok hebben met elkaar. Dat moeten wij doen en dat doen wij ook. Ik ben trots op jullie. Jullie zijn de mensen die net als Jezus niet bang zijn om een situatie van woede en geweld om te buigen. Je bent genadig. Iemand die weet te vergeven. Daar ben ik dankbaar voor. Ik wil afronden met iets van Bill Gaultiere. Ik kan niet over vergiffenis spreken zonder Bill aan te halen. Dit is het beste dat ik ooit heb gehoord over vergeven. Ik ga er even snel doorheen.

De manier waarop wij over vergeving moeten preken, is de Via Negativa. Dat betekent dat wij eerst moeten praten over wat vergeving niet is. Ten eerste, vergeven is niet goedpraten of door de vingers zien. Met andere woorden vergeven is niet zeggen dat het allemaal wel meeviel. Maakt niet uit. Geen punt. En het is ook geen kwestie van negeren en doen of het niet gebeurd is. Dat is geen vergeving. Dat is een vorm van verdringen en dat is niet goed. Ten tweede: Vergeven is niet vergeten. Misschien voor God, niet voor ons. Je kunt het niet vergeten, hooguit verdringen en dat is niet goed. Je hoeft niet te doen of het nooit gebeurd is. Het is een extra houding van vergeving. Dit is ook belangrijk. Vergeving hoeft niet altijd ook verzoening in te houden. Je bidt dat de Heer je daar wijsheid voor geeft. Vergiffenis moet voorafgaan aan verzoening maar verzoening hoeft er niet op te volgen. Met veel mensen die je gekwetst hebben, hoef je je niet te verzoenen maar je vergeeft ze wel. Je hoeft niet per se weer goed bevriend te raken maar je moet ze wel zegenen, liefhebben en vergeven. En ten slotte is vergeving niet verdiend. Als christenen hebben wij die plicht. God vraagt ons te vergeven. Vergeef ons onze schulden gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren betekent zoveel als: Heer, laat uw vergeving voor mij ook de ander bereiken. Maar dat is wijsheid die God ons schenkt. Ik verdiende het niet, vergeven te worden

toen mensen mij vergaven. En dat moet ik voor ogen houden als ik anderen moet vergeven. Toen ik mensen kwetste of mijn naaste kwetste of gezondigd had tegen God hoefde niemand mij te vergeven, maar ze deden het wel. Dat moet ik onthouden. En misschien is dit het belangrijkste. Voor de meeste mensen is vergeven een proces. Als het echt iets ergs is, kun je vaak niet zomaar op een dag zeggen: Ik vergeef. In plaats daarvan besluit je elke dag iets meer te vergeven dan gisteren. Dan zul je zien dat, als je blijft bidden voor diegene en voor je vijanden en voor je rivalen en voor degenen die jou kwetsen en God vraagt om je hart te vervullen met zijn genade en liefde dat je elke dag een beetje meer vergeeft tot je op een dag in vol vertrouwen kunt zeggen: Ik heb diegene vergeven. Vergeving is een gave die jij alleen kunt schenken aan hen die jou kwetsen. Dat is wijsheid. Als je mensen vergeeft en het juk van de genade en de vergiffenis draagt betekent het niet dat je je normen ontrouw wordt of over je laat lopen. Het betekent dat je gaat vergeven zoals de Heer jou vergeeft. De beste manier om mijn leven te leiden is iemand te zijn die kan vergeven. Nu is het meer dan ooit de juiste tijd om een ontspannen, niet gehaast, vreugdevol en vergevingsgezind mens te zijn. Dat ben jij. Ik ben zo dankbaar voor iemand als jij, voor mensen die mild en vergevingsgezind zijn. Mensen die begrijpen dat het vergeven van hun naaste een van de beste dingen is die je kunt doen om een vreugdevol leven te leiden.

Gebed

Vader, wij danken U dat U ons onze zonden vergeeft. Dat u ons herinnert aan alle vrienden en familieleden en soms zelfs vijanden, die ons vergeven hebben. Die ons iets hebben kwijtgescholden en ons in staat hebben gesteld, vergeven te zijn en genadig te zijn. Heer, ik bid dat wij dat in onze eigen harten gaan ervaren. Velen van ons dragen de last van verbittering en wrok. Het is zo moeilijk om iets achter ons te laten wanneer wij zo zwaar zijn gekwetst. Maar Vader, met uw Heilige Geest bid ik dat U ons daarbij helpt. Heer, wij houden van U. In Jezus' naam bidden wij, amen.

Zegen

De Here zegene u en behoede u. De Here doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.

De Here verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.

In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen.